

Handläggare: Roger Mellroth
Telefon: 08/ 508 10 058

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
sammanträde 2010-08-26

Remiss om revidering av stadens basnyckeltal

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remiss.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Nyckeltal ska spegla utvecklingen inom respektive område och kunna användas för jämförelser internt och med andra och vara ett hjälpmedel för styrning och uppföljning. Basnyckeltalen är ett av flera instrument staden har för att bilda underlag för beslut. Användning av nyckeltal ger också erfarenhetsutbyte och jämförelser med andra motsvarande verksamheter i olika benchmarking-studier, som ett led i verksamhetsutveckling. Nyckeltalen måste anpassas efter syftet med nyckeltalsredovisningen och den målgrupp som de riktas till. De ska ge information om något väsentligt och centralt för en verksamhet. De är oftast relationstal det vill säga består av en kombination av flera olika mått för att ge en bättre information än varje mått i sig. De bör ses som en signal/antydning mer än en exakt sanning. Denna signal/antydning bör sedan resultera i fördjupad analys som underlag för åtgärder.

Det tas fram mängder av statistik, verksamhetstal, nyckeltal m m. Tyvärr väcker mycket av detta endast begränsat intresse och får därigenom begränsad praktisk betydelse. Ibland beror det på oklarheter kring själva talen, att man ”jämför äpplen och päron”, men mycket av tillgänglig statistik, verksamhetstal, nyckeltal m m är bra och behöver egentligen bara lyftas fram på ett pedagogiskt sätt. En enkel modell som stadsdelsförvaltningen tillämpar är att varje månad förse nämnden med ett antal verksamhetstal, inte mer än som ryms på ett A 4.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ekonomienheten i samråd med verksamhetsavdelningarna och personalenheten.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat ”Revidering av stadens basnyckeltal” på remiss till stadsdelsnämnderna, de centrala facknämnderna samt till Stadshus AB. I arbetet har samordning skett med annan officiell statistik bla från Statistiska Centralbyrån, Socialstyrelsen, Skolverket. Remissen ska vara besvarad senast 30 augusti. Ärendet ersätter tidigare beslut 1999 och 2005.

Stadsdelsförvaltningens synpunkter

Det tas fram mängder av statistik, verksamhetstal, nyckeltal m m. Tyvärr väcker mycket av detta endast begränsat intresse och får därigenom begränsad praktisk betydelse. Ibland beror det på oklarheter kring själva talen, att man ”jämför äpplen och päron”, men mycket av tillgänglig statistik, verksamhetstal, nyckeltal m m är bra och behöver egentligen bara lyftas fram på ett pedagogiskt sätt. En enkel modell som stadsdelsförvaltningen tillämpar är att varje månad förse nämnden med ett antal verksamhetstal, inte mer än som ryms på ett A 4.

Förvaltningen anser att det är positivt att en revidering av basnyckeltalen görs utifrån att andra uppföljningsinstrument tagits fram såsom ILS med indikatorer. Förvaltningen håller med om att nyckeltalen inte bör ändras för ofta för att jämförelseserier som nyckeltalen ger över tid är viktiga vägledningar vid beslutsfattande.

Det är också viktigt att nyckeltalen är så enkla och instruktioner så utformade att de ingående uppgifterna inte varierar pga att de tolkats olika av uppgiftslämnare. Samma information, handledning och utbildningsinsatser behöver ges till berörda handläggare inom respektive verksamhet för att säkra kvalitén på nyckeltalen. Eventuella fel bör rättas redan i inmatningen till verksamhetssystemen.

Nyckeltalet bör inte vara så komplext att det skapar administration för att mäta utan ska kunna tas ur gällande verksamhetssystem. Staden bör verka för att stadsövergripande rapporter tas fram som maskinellt bearbetar nyckeltal. Nedan följer nyckeltal där förvaltningen vill lyfta fram särskilda synpunkter. I övrigt har förvaltningen inga särskilda kommentarer

Om enskilda nyckeltal.

Förskola

- **Andel inskrivna barn 1-5 år i förskola mäter inskrivningsgraden i förskolan**
Faktum är att antalet barn i barngrupperna varierar från förskola till förskola beroende på lokalernas utformning, barnens ålder och behov och personalens kompetens. Det är nödvändigt att anpassa verksamheten till de lokalmässiga förutsättningarna, den aktivitet som genomförs och till grupp sammansättningen som råder i varje förskola. Att ange antalet inskrivna barn per förskola grupp/avdelning i förskoleverksamheten har med åren blivit en otydlig kvalitetsindikator. Att ett visst antal barn är inskrivna per avdelning avspeglar inte alltid dynamiken i förskolans arbetssätt och följaktligen inte heller måluppfyllelse och utvecklingspotential.
- **Andel inskrivna barn per årsarbetare i förskolan mäter personaltätheten**
Det är förvaltningens mening att det inte finns några belägg för att det skulle finnas någon personaltäthet som är den optimala i alla sammanhang. I förskoleverksamheten måste dessutom hänsyn tas till barnens vistelsetider då en hög andel barn vistas på deltid i förskolorna. Förutsättningarna varierar således från grupp till grupp och från tid till annan. En personaltäthet som är lagom i en förskola är inte det i en annan.

Mot denna bakgrund behöver dessa nyckeltal förtydligas och/eller kombineras och vägas mot kvalitativa nyckeltal för att bilda underlag att dra slutsatser om vägen till förväntade resultat.

- **Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning i förskolan mäter andelen**

som har pedagogisk högskoleutbildning

Förvaltningen vill lyfta fram att en av de viktigaste kvalitetsfaktorerna i förskolan är personalens kompetens. En förutsättning för en förskola av god kvalitet är att anställa personal med högskoleutbildning *inriktad mot barn i förskoleåldern*. Förvaltningens erfarenhet är att det råder brist på förskollärare samtidigt som efterfrågan på förskollärare väntas öka bl.a. till följd av stigande födelsetal.

- **Andel årsarbetare med annan utbildning mäter andelen som har utbildning för arbetet med barn.**

De av regeringens aviserade förändringar i förskolans uppdrag innebär delvis nya uppgifter och ansvarsområden för personalen. De förändringar som är aktuella i skollag och läroplan, rör vitala delar av förskolans pedagogiska innehåll och medför behov av informationsinsatser riktade till all personal i förskolan och i synnerhet personalen med annan än högskoleutbildning *inriktad mot barn i förskoleåldern*.

Nyckeltalen ger således information om något väsentligt och centralt för den pedagogiska verksamheten. De anger graden av fortbildning och kompetensutvecklingsinsatser som man måste gå vidare med på alla nivåer i staden som en del i ett fortsatt pedagogiskt arbete.

Stadsmiljö

- **Parkskötsel och parkunderhåll i kostnad per kvm parkmark**

Detta nyckeltal tycker vi ska delas upp i två:

Parkdrift i kostnad per kvadratmeter parkmark

Mäter kostnader för drift av all parkmark inklusive markutrustning, specialbelysning, strandbad med livräddningsstationer och plaskdammar. Yta enligt PARK.

Parkunderhåll i kostnad per kvadratmeter parkmark

Mäter kostnader för underhållsåtgärder som utförs löpande för att bibehålla parkens funktion och skick och som inte ligger i entreprenaden. Detta innefattar reparation av murar, trappor, gräsytor samt återplantering av träd, buskar och perenner.

Ekonomiskt bistånd

- **Utrednings- och väntetid**

Organisationen för mottagande av brukare i form av mottagningsgrupp/team m m ser olika ut inom olika förvaltningar och arbetssättet kan vara en trygghet och effektiv för organisationen utan att vara effektivast per ärende. Arbetssätt kan ha byggts upp utifrån demografiska olikheter.

För att måttet på effektivitet i handläggningen ska mätas på ett rättvisande sätt är det viktigt att nyckeltalet kompletteras med vad som räknas som start och slut av ett ärende och hur det ska registreras. Är ärendet ex. avslutat när personen är självförsörjande eller när personen får ut sitt försörjningsstöd. För att inte öka administrationen bör verksamhetssystemet stödja inmatning och bearbetning av nyckeltalet så att inte ny kostnadsdrivande administration uppstår pga nyckeltalet.

- **Kostnad per utredning**

För att inte öka administrationen bör verksamhetssystemet stödja inmatning och bearbetning av nyckeltalet så att inte ny kostnadsdrivande administration uppstår pga nyckeltalet.

Personal

- **Personalomsättning**
Personalomsättning ska mäta rörlighet i organisationen. Enligt remissens beskrivning skall lägsta talet av avgångar och rekryteringar ställas mot genomsnittligt antal anställningar under året. Förvaltningen menar att det finns en vits att redovisa såväl avgångar som rekryteringar samt att tillsvidareanställda och övriga månadsanställda redovisas separat.
- **Kvinnliga chefer**
Mäter andel kvinnliga chefer i förhållande till andel kvinnor bland de anställda. Förvaltningens synpunkt är att motsvarande nyckeltal bör redovisas för män.

Bilagor

- SLK:s tjänsteutlåtande "Revidering av stadens basnyckeltal"
- Verksamhetstal maj 2010 Östermalms sdn